

Manifest

Verbreiding A58 Oirschot / Spoordonk

Oirschot, monumentaal, ondernemend en groen, daar voelt de mens zich thuis.

Met deze slogan profileert onze gemeente zich al jaren. Geen loze kreet, maar een omschrijving die Oirschot perfect omschrijft. Gelegen in het midden van het prachtige Brabant is onze gemeente een voor velen nog onontdekt juweeltje. Onze inwoners voelen zich thuis op deze plek: omringd door natuur, maar ook verbonden met de ons omringende steden.

Gelegen in de Brainportregio Eindhoven vervult onze gemeente de schakel tussen de drukke stad en de ruimte en rust van het platteland. Door onze ligging in deze belangrijke economische regio is 'verbonden zijn' in de breedste zin van het woord, essentieel.

A58

Dit *verbonden zijn* heeft te maken met bereikbaarheid en dus ook met de infrastructuur van en naar onze regio en gemeente. De belangrijkste hoofdader naar en van onze regio is de A58. Deze snelweg doorsnijdt de gemeente Oirschot met 18.500 inwoners over een traject van ruim 12 km. De kernen Oirschot en Spoordonk zijn gelegen in de directe nabijheid van de A58. De A58 wordt ook wel de "Betuweroute van het wegtransport" genoemd. Naast de bereikbaarheid van de Brainportregio is het ook de verbinding tussen de haven van Rotterdam en het Ruhrgebied. Minstens 20% van het verkeer op de A58 bestaat uit vrachtverkeer. Al vele jaren is de A58 bij Oirschot ook (helaas) één van de top-10 fileknelpunten van Nederland.

In 2015 heeft de minister het voorkeursalternatief vastgesteld, waarmee Rijkswaterstaat de opdracht kreeg om de A58 te verbreden van 2x2 naar 2x3 rijstroken en de planuitwerking hiervoor op te starten. Deze verbreding komt ten goede van de doorstroming, veiligheid en bereikbaarheid van onze gemeente en regio. Maar als we niet opletten heeft het ook onomkeerbare gevolgen voor de kwaliteit van onze leefomgeving!

Ambitie en vertrouwen

Het planproces rondom de verbreding van de A58 is ingezet met een hoog ambitieniveau. Niet alleen de capaciteitsuitbreiding zou leidend zijn, maar binnen het consortium InnovA58 zou de A58 uitgroeien tot de meest innovatieve en duurzame snelweg van Nederland. Inbreng en participatie van de omliggende gemeenten en inwoners zou een speerpunt zijn. Een veelbelovende start, waar echter in de praktijk tot op heden maar weinig van terecht lijkt te komen. Wij maken ons zorgen over de houding van Rijkswaterstaat. De oplossingen die zij bieden zijn voor ons verre van correct en dragen niet bij aan serieuze verbetering van de leefomgeving.

Burgerparticipatie

Het betrekken van de inwoners van de gemeente Oirschot bij de planvorming is van essentieel belang om draagvlak voor de huidige plannen te krijgen. InnovA58 heeft dit destijds voortvarend opgepakt door de oprichting van 'Team Oirschot'. Tijdens vele overleggen zijn er tal van wensen, mogelijke maatregelen en oplossingen besproken die de inpassing van de te verbreden A58 mogelijk moesten maken. Team Oirschot kenmerkte zich door een heel goede samenwerking tussen RWS,

gemeente en belangengroepen. Dat positieve willen we vasthouden nu we verder in de ontwerp- en uitvoer fase van het project gaan komen.

Helaas zien we tot op heden weinig tot niets van de ideeën van Team Oirschot terug. Ook is met Team Oirschot de ambitie 'Saldo-0' uitvoerig besproken: de verbreding van de A58 mag niet tot extra overlast in de gemeente Oirschot leiden.

Saldo 0

Vanaf het begin van het planproces is er gesproken over het zogenoemde Saldo-0 principe. Rijkswaterstaat heeft ons de toezegging gedaan dat de verbreding van de A58 geen verslechtering van het woon- en leefklimaat langs de A58 tot gevolg mag hebben: de Saldo-0 belofte. Helaas constateren wij dat naarmate het proces vordert, er door Rijkswaterstaat aan deze belofte getornd wordt.

In 2009 is een deel van de A58 (van Eindhoven naar Oirschot) reeds voorzien van een derde baan. De toen benodigde geluidmaatregelen zijn niet uitgevoerd omdat deze meegenomen zouden worden bij de realisatie van de verbreding van het gehele traject. Een toezegging waar Oirschot aan vasthoudt én de reden waarom wij uitgaan van 2008 als 'referentiejaar' voor het Saldo-0 principe.

Passage Wilhelminakanaal

Een van de grootste knelpunten bij de verbreding van de A58 is de passage van de A58 over het Wilhelminakanaal ter hoogte van de kern van Oirschot. Reeds vele jaren wordt hierover gesproken. Een verdiepte ligging met een passage onder het Wilhelminakanaal door (aquaduct) is voor de kwaliteit van de leefomgeving in Oirschot veruit de beste oplossing. Naast de enorme verbetering van de leefomgeving brengt deze oplossing ook nieuwe kansen in ruimtelijke zin voor de gemeente Oirschot met zich mee. Denk hierbij aan kansen voor de herinrichting van de sportaccommodaties aan de A58, maar ook realisatie van woningbouw op nieuwe locaties. Ook Rijkswaterstaat heeft uitgesproken dat deze oplossing inderdaad het grootste oplossend vermogen heeft.

Bij de planuitwerking is tot op heden deze variant echter nooit meegenomen. Een gedegen onderzoek naar kosten, technische haalbaarheid en de winsten die het oplevert voor de kwaliteit van de leefomgeving, maar bijvoorbeeld ook op het gebied van andere ruimtelijke ontwikkelingen, is noodzakelijk om deze optie goed te kunnen beoordelen. Dit onderzoek ontbreekt tot op heden.

Passage Beekdal de Beerze ter hoogte van Spoordonk

Ter hoogte van de kern Spoordonk passeert de A58 het rivierdal van De Beerze. Ten noorden en zuiden van de A58 bevinden zich waardevolle natuurgebieden die nu door de A58 als 'betonnen barrière' van elkaar gescheiden zijn. Met gelden van Provincie en Rijk is het nu mogelijk een alternatieve Beekpassage uit te werken waardoor deze barrière geslecht kan worden. Helaas bekruipt ons nu het gevoel dat het belang van onze inwoners hierbij uit het oog verloren wordt.

In de huidige plannen wordt uitgegaan van een verhoogde ligging van de weg ('weg op palen'). Deze verhoogde ligging leidt tot zorgen bij de inwoners van Spoordonk omdat zij vrezen dat deze verhoogde ligging leidt tot extra overlast van geluid en een verslechtering van de luchtkwaliteit. Daarmee zijn de zorgen over de effecten van een dergelijke verhoogde ligging op de leefomgeving zeer groot.

Nu vanuit financiële overwegingen de huidige variant niet haalbaar lijkt te zijn, wordt er een nieuw alternatief onderzocht. Bewoners hebben al eerder mooie alternatieven aangedragen die kunnen

leiden tot een win-win situatie waarbij zowel het milieu wint, met bijvoorbeeld een faunapassage door middel van een Ecoduct over de A58 waarbij de snelweg zelf niet verhoogd hoeft te worden. Rijkswaterstaat weigert echter alternatieven in die richting te onderzoeken en houdt slechts vast aan varianten op de 'weg op palen'.

Wij zijn bang dat er te gehaast gewerkt wordt en dat snelheid in het proces prevaleert boven de kansen die er liggen. De belangen van de inwoners van Spoorдонк lijken daarbij uit het oog te worden verloren.

Pact "Leefomgeving A58"

Bovenstaande informatie geeft in een notendop weer waar de inwoners van onze gemeente zich zorgen over maken: ze zijn niet tegen de verbreding van de A58 maar maken zich wel grote zorgen over de wijze waarop dat plaats gaat vinden. Daarnaast biedt een dergelijke grootschalige aanpak van de A58 nu kansen, welke de komende 50 jaar niet meer voorbij zullen komen. Des te meer reden om het nu goed te doen.

Om onze standpunten kracht bij te zetten hebben onlangs een groot aantal belangenverenigingen, inwonersinitiatieven en alle politieke partijen uit de gemeente Oirschot een pact gesloten. Een pact met als titel "Leefomgeving A58" waarmee ze een duidelijk statement willen maken:

"De verbreding van de A58 mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van leven in de gemeente Oirschot!"

Dit pact is op 23 november 2018 door alle ondertekenende partijen aangeboden aan Rijkswaterstaat, de provincie Noord-Brabant en het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oirschot.

Standpunten

Om de hierboven genoemde uitgangspunten te kunnen realiseren hebben wij voor de verbreding van de A58 de volgende speerpunten geformuleerd:

Ambitie:

Laat zien dat de uitgesproken ambitie ten aanzien van duurzaamheid en innovatie welke in de opdracht aan InnovA58 is meegegeven daadwerkelijk terugkomt in de planvorming.

Vertrouwen:

Betrek de inwoners van onze gemeente bij de planvorming. Creëer vertrouwen door hun zorgen en aangedragen ideeën serieus mee te nemen in de planvorming.

Saldo-0:

Rijkswaterstaat dient zich zonder beperkingen te houden aan de belofte dat voor de gemeente Oirschot de verbreding van de A58 geen verslechtering van het leefklimaat ten opzichte van 2008 met zich mee mag brengen. Toetsing aan de recent uitgebrachte richtlijnen ten aanzien van geluid door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) op het gebied van geluid zijn daarbij leidend. Om inzicht in de saldo-0 situatie te krijgen is een 'Saldo-0' variant in de planuitwerking noodzakelijk. Laat zien welke maatregelen nodig zijn om aan het saldo-0 principe te voldoen.

Passage Wilhelminakanaal:

Een verdiepte ligging met een passage onder het Wilhelminakanaal door (aquaduct) is bewezen de beste oplossing voor het grootste knelpunt bij de verbreding van de A58. Een serieus onderzoek naar kosten, effect op leefomgeving en kansen op ruimtelijk vlak van deze variant ontbreekt op dit moment. Een onderbouwing om niet voor deze variant te kiezen ontbreekt daarmee ook.

Passage Beekdal De Beerze:

De kans om een verbinding van natuur aan noord- en zuidzijde van de A58 te realiseren komt niet vaak voorbij. Nu ligt er zo'n kans. De belangen en zorgen van de omwonenden dienen meegenomen te worden bij de uitwerking van deze passage. Al eerder zijn alternatieven aangedragen die kunnen leiden tot een win-win situatie voor zowel milieu als omwonenden. Een faunapassage door middel van een Ecoduct over de A58 waarbij de snelweg zelf niet verhoogd hoeft te worden biedt zo'n kans. Rijkswaterstaat weigert echter alternatieven in die richting te onderzoeken en houdt slechts vast aan varianten op de 'weg op palen'.

Gezamenlijke aanpak:

Enkel een gezamenlijke en gedragen aanpak levert een eindresultaat dat recht doet aan de belangen van alle betrokkenen. Rijkswaterstaat is met de A58 te gast in Oirschot en is van harte welkom, maar van een goede gast mag je verwachten dat hij zich weet te gedragen.